

Obsah

Předmluva	9
OBEČNÁ ČÁST	
1 Mýty o dětské bolesti (J. Mareš)	13
1. 1 Nezralý dětský nervový systém	16
1. 2 Dítě si nepamatuje bolest	16
1. 3 Klinické ukazatele bolesti	17
1. 4 Chování dítěte jako ukazatel bolesti	18
1. 5 Vyjádření bolesti dítětem	18
1. 6 Algoritmus léčby dětské bolesti	19
1. 7 Dítě a analgetika	20
1. 8 Příprava dítěte na bolest	21
1. 9 Tlumení bolesti dítětem	21
1. 10 Bez bolesti není zisku	22
2 Obtíže s definováním bolesti (J. Mareš)	27
2. 1 Historie zájmu o bolest	27
2. 2 Snahy o definování bolesti	29
2. 3 Současné názory na definování bolesti	30
2. 4 Vztah pojmu bolest k dalším pojmům	33
3 Typologické přístupy k bolesti (J. Mareš)	41
3. 1 Akutní bolest	43
3. 2 Rekurentní bolest	43
3. 3 Chronická bolest	44
3. 4 Procedurální bolest	45
4 Patofyziologie dětské bolesti (R. Rokyta)	53
4. 1 Jednotlivé etáže patofyziologie bolesti	54
4. 1. 1 Korová lokalizace bolesti	58
4. 2 Modulování bolesti	58
4. 3 Obecné mechanismy bolesti a nejnovější nálezy	60
5 Psychosociální modely bolesti (J. Mareš)	71
5. 1 Psychologické modely učení se bolesti	71
5. 2 Psychosociální modely bolesti	75
6 Diagnostika dětské bolesti (J. Mareš)	85
6. 1 Topologie dětské bolesti	88
6. 2 Intenzita dětské bolesti	92
6. 2. 1 Diagnostika intenzity bolesti u novorozenců, kojenců a batolat	92
6. 2. 2 Diagnostika intenzity bolesti u předškolních dětí	95
6. 2. 3 Diagnostika intenzity bolesti u školních dětí	99
6. 3 Kvalita dětské bolesti	100
6. 4 Časový průběh bolesti	103
6. 5 Příčina bolesti	106
6. 6 Vliv sociální situace na bolest	109

7 Farmakologické přístupy k bolesti u dětí (Z. Vít)	125
7. 1 Absorpce.....	125
7. 1. 1 Intramuskulární absorpce.....	125
7. 1. 2 Transdermální terapeutický systém -TTS	125
7. 2 Distribuce	126
7. 3 Eliminace.....	126
7. 4 Nesteroidní analgetika	127
7. 4. 1 Nesteroidní antirevmatika - analgetika	127
7. 4. 2 Indikace	128
7. 4. 3 Vedlejší účinky	128
7. 4. 4 Způsob aplikace.....	129
7. 4. 5 Ostatní neopioidní analgetika	130
7. 5 Opioidy	130
7. 5. 1 Opiátové receptory.....	130
7. 5. 2 Opiátoví agonisté - antagonisté.....	134
7. 5. 3 Opiátoví antagonisté.....	135
7. 5. 4. Intrathekální a epidurální podání opiátů	135
7. 6 Místní anestetika.....	136
7. 6. 1 Farmakologie a farmakokinetika místních anestetik.....	137
7. 6. 2 Toxicita místních anestetik	138
7. 6. 3 Alergická reakce	138
7. 6. 4 Farmakokinetika	139
7. 6. 5 Metody místní anestezie	139
7. 7 Psychotropní látky jako adjuvancia analgetické léčby.....	144
8 Psychologické přístupy k léčení bolesti (J. Mareš)	147
8. 1 Vhodné terapeutické prostředí.....	149
8. 2 Svalové relaxování.....	150
8. 3 Operantní podmiňování	151
8. 4 Biologická zpětná vazba	152
8. 5 Modelování.....	153
8. 6 Snižování citlivosti	153
8. 7 Arteterapie	154
8. 8 Terapie hrou.....	155
8. 9 Odvádění pozornosti.....	156
8. 10 Imaginativní techniky	157
8. 11 Zákaz myslet na bolest.....	158
8. 12 Řešení problémů	159
8. 13 Hypnóza.....	159
8. 14 Rodinná psychoterapie.....	161
8. 15 Skupinová psychoterapie	162
8. 16 Výhledy	163
SPECIÁLNÍ ČÁST	
9 Bolest v neonatologii (J. Marešová)	169
9. 1 Senzitivita novorozenců na distress	169
9. 2 Diagnostika distresu a bolesti u novorozenců.....	171

9. 2. 1 Vokalizace.....	172
9. 2. 2 Mimika.....	172
9. 3 Farmakoterapie u novorozenců.....	175
9. 4 Péče o novorozence na jednotce intenzivní péče.....	175
9. 4. 1 Prevence distresu u novorozenců na JIP.....	176
9. 4. 2 Farmakoterapie na JIP.....	178
9. 5 Závěry.....	178
10 Bolest v dětské stomatologii (V. Hubková).....	183
10. 1 Zvláštnosti stomatologického ošetření.....	183
10. 2 Vliv věku a rodinného prostředí.....	184
10. 3 Mýty o dětské bolesti ve stomatologii.....	186
10. 4 Dětská bolest z pohledu stomatologa.....	187
10. 5 Obtíže při diagnostice zubních obtíží u dětí.....	187
10. 6 Bolestivé stomatologické výkony u dětí.....	188
10. 7 Vlastní zkušenosti s měřením intenzity dětské bolesti ve stomatologické ordinaci.....	189
10. 8 Souhrnná doporučení pro dětskou stomatologickou praxi.....	190
11 Bolesti hlavy v dětském věku (G. Warbežinek).....	193
11. 1 Prevalence a incidence.....	193
11. 2 Klasifikace bolestí hlavy.....	194
11. 3 Diagnostika a diferenciální diagnostika dětských bolestí hlavy.....	196
11. 4 Migréna.....	197
11. 5 Cluster headache.....	200
11. 6 Tenzní typ bolesti hlavy („psychogenní“ a „emoční“ bolesti hlavy).....	200
11. 7 Etiopatogeneze migrény.....	200
11. 8 Léčba migrény dětského věku.....	201
11. 8. 1 Profylaktická léčba migrény.....	201
12 Bolest u dětí způsobená poruchou funkce hybnosti (V. Tošnerová).....	203
12. 1 Poruchy funkce pohybového aparátu.....	203
12. 2 Dětské bolesti břicha, zad, hlavových kloubů.....	205
12. 2. 1 Diagnostika funkce a dysfunkce pohybového aparátu.....	206
12. 3 Dětské bolesti hlavy v našem souboru.....	207
12. 4 Výzkumná sonda.....	207
12. 5 Reflexní léčba dětské bolesti.....	208
13 Rekurentní bolest břicha (M. Králová).....	211
13. 1 Klinické příznaky.....	211
13. 2 Vyšetření dětí s rekurentní bolestí břicha.....	212
13. 3 Psychogenní břišní bolesti.....	214
13. 4 Terapie.....	215
13. 5 Závěr.....	215
14 Chirurgická bolest u dětí (M. Králová, J. Preis).....	217
14. 1 Náhlé příhody břišní.....	218
14. 1. 1 Náhlé příhody břišní zánětlivého charakteru.....	220
14. 1. 2 Ileózní stavy.....	221
14. 1. 3 Tupé a pronikající poranění břicha dětí.....	223
14. 1. 4 Krvácení do trávicího ústrojí.....	225

14. 1. 5 Koliky	228
14. 2 Poranění pohybového ústrojí	229
14. 3 Bolest u dětského popáleninového traumatu	232
14. 4 Psychosociální aspekty dětských poranění	234
14. 5 Pooperační bolest.....	234
14. 5. 1 Sledování pooperační bolesti.....	235
14. 5. 2 Terapie pooperační bolesti.....	235
14. 5. 3 Psychologické přístupy	237
14. 5. 4 Naše výzkumná sonda	237
15 Bolest na hrudníku u dětí (M. Králová).....	249
15. 1 Onemocnění stěny hrudní	249
15. 2 Poranění orgánů dutiny hrudní	251
15. 3 Mediastinum	251
15. 4 Bránice.....	252
16 Pacientem řízená analgezie u dětí (P. Kuliáček)	255
16. 1 Princip	255
16. 2 Použití u dětí.....	256
16. 3 Vlastní zkušenosti.....	258
16. 4 Závěr.....	258
17 Bolest u zhoubných dětských onemocnění (E. Pařízková, J. Hak)	261
17. 1 Nejběžnější nádory v dětství.....	261
17. 2 Klasifikace bolesti u dětí s nádorovým onemocněním	262
17. 3 Diagnostika bolesti u nádorových onemocnění u dětí	263
17. 4 Terapie nádorové bolesti.....	264
17. 5 Závěr.....	266
18 Ošetrovatelská péče o děti trpící bolestí (J. Pečenková, J. Mareš)	269
18. 1 Základní úkoly sestry u dětí trpících bolestí	270
18. 2 Faktory ovlivňující dětskou bolest.....	271
18. 3 Prevence dětské bolesti ošetrovatelskou péčí	272
18. 4 Ošetrovatelská diagnostika dětské bolesti.....	273
18. 5 Konfrontování diagnostických údajů od sester, dětí a jejich rodičů	276
18. 6 Ošetrovatelské intervence	278
18. 7 Sesterské posuzování dětských potřeb a dokumentování změn.....	278
18. 8 Závěr.....	282
19 Dětské strategie zvládnání bolesti (J. Mareš).....	285
19. 1 Diagnostika dětských strategií	287
19. 2 Vlivy působící na dětské zvládnání zátěže	290
Autorský rejstřík	295
Věcný rejstřík.....	305